

Ověření znalostí individuálně u nemocných s poruchou zraku a sluchu

MUDr. Lenka Štrosová

Rozsah pracovně-lékařské prohlídky

- se řídí vyhl. č. 79/2013 Sb. - Vyhláška o provedení některých ustanovení zákona č. 373/2011 Sb., o specifických zdravotních službách, (vyhláška o pracovnělékařských službách a některých druzích posudkové péče)
- § 7 – součástí PLP je mimo jiné komplexní fyzikální vyš. vč. orientačního vyšetření sluchu, zraku, kůže a orientačního neurologického vyšetření, s důrazem na posouzení stavu a funkce orgánů a systémů, které budou zatěžovány při výkonu práce nebo přípravě na budoucí povolání a jeho výkonu, a s přihlédnutím k případné disabilitě posuzované osoby

Orientační vyšetření sluchu

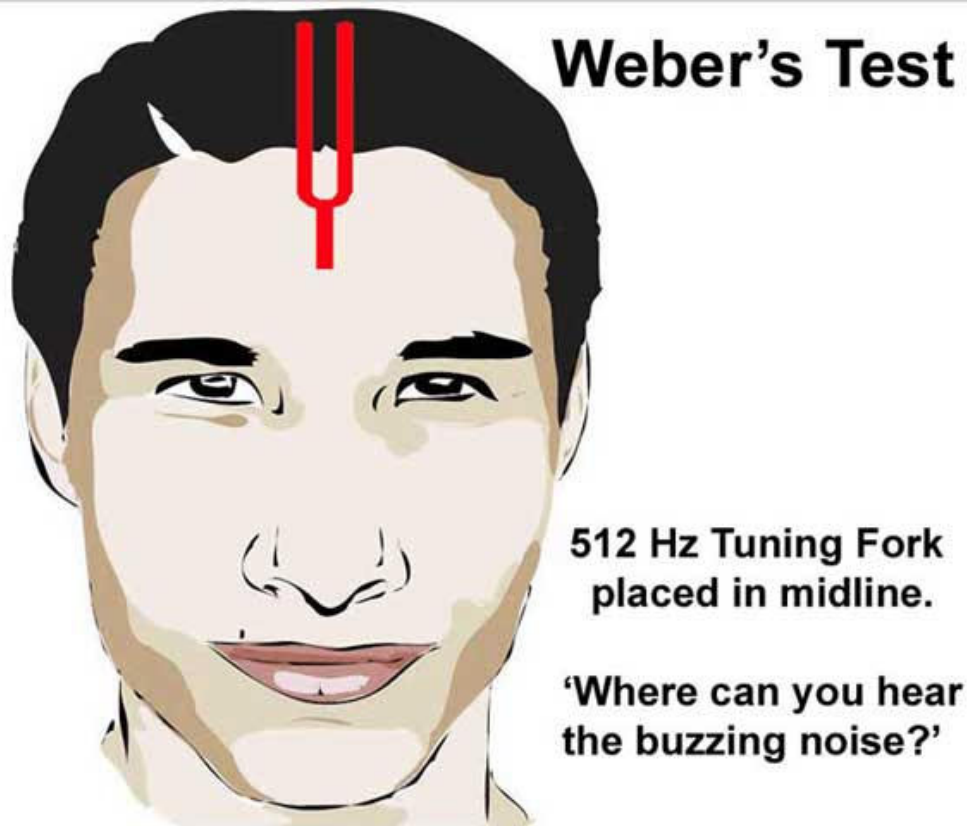

<http://www.sdncentral.com/companies/sdn-start-ups-you-will-hear-about-in-2013/2013/01/>

Orientační vyšetření sluchu

- Nehlučná, dostatečně dlouhá místnost, ladičky
- Vyšetření pomocí jednoduchých testů
- Zkoušky pomocí ladiček – rozlišení převodní (ladička před boltcem, vzdušné vedení zvuku) a percepční vady (rozezvučená ladička na různá místa hlavy – střed temene, za a před ucho, kostní vedení zvuku), různé typy zk. (W, R, Sch)
- Zkouška hlasitou řečí a šepotem – každé ucho zvlášť, druhé (odvrácené od lékaře) ohlušeno, slova, která obsahují nízké („u“, převodní nedosl.), střední („a“, „o“) a vysoké formanty („i“, „e“, sykavky, percepční nedosl.), pacient se NEdívá na lékaře, kvantita nedoslýchavosti, na kolik m slyší pacient šepot (norma 6m) a hlasitou řeč (norma 10m)
- Byla zjištěna porucha? Dop. audiometrii ve zvukové komoře

Weberova zkouška

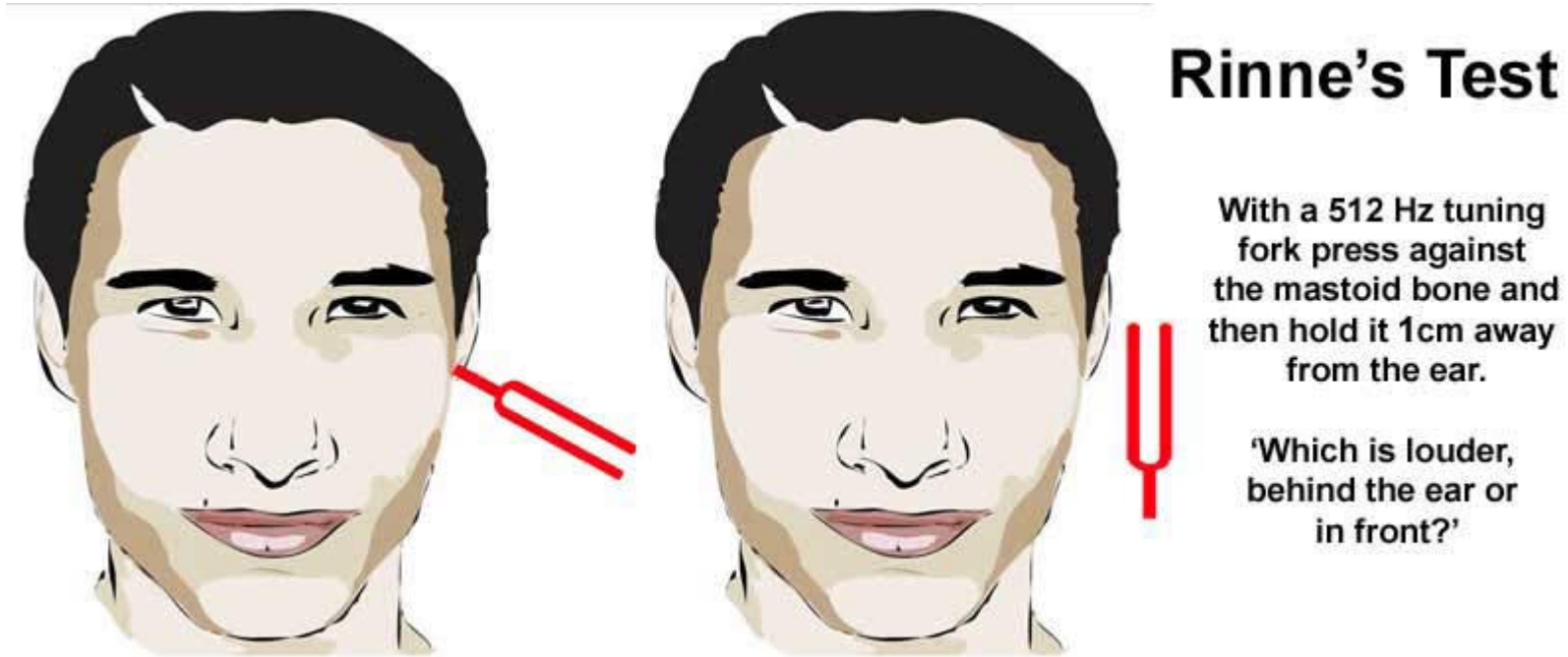
Rozezvučenou ladičku dáme do střední čáry na temeno, ptáme se pacienta, kde ji slyší více.

Když lateralizuje do ucha hůře slyšícího → převodní vada tohoto ucha.

Když lateralizuje do ucha lépe slyšícího → to druhé má percepční vadu.

Lateralizaci označujeme (W→), normální nález (◁W▷).

Rinneho zkouška

<http://clinicaljunior.com/enttuningforktests.html>

Srovnává slyšení kostního a vzdušného slyšení téhož ucha.

Zdravé ucho a percepčně nedoslýchavé slyší déle ladičku vzdušně než přes kost → tedy Rinneho zkouška je pozitivní (R+).

U převodní nedoslýchavosti – nemocný slyší lépe a déle kostní vedení (R-).

Schwabachova zkouška

<http://amelohamelia.blogspot.cz/2012/02/pemeriksaan-telinga.html>

Srovnává délku kostního slyšení nemocného a lékaře.

Slyší-li ladičku na planum mastoideum pacient stejně dlouho jako lékař → Schwabach normální (Sch norm).

Slyší-li lékař déle než nemocný → ucho pacienta má percepční nedoslýchavost → Schwabach zkrácený (Sch zkr).

Slyší-li nemocný déle než lékař → ucho pacienta má převodní nedoslýchavost → Schwabach prodloužený (Sch prodl).

Zdravotní účinky hluku

- Jednorázové krátkodobé půs. nadměrného hluku – akustické trauma – pocit zahlušení, tlaku až bolest v uchu, tinitus (posuz. jako prac. úraz)
- Dlouhodobé půs. – posun sluchového prahu až prof. nedoslýchavost (oboustr. symetrická porucha percepční)
- Celkové působení – funkční poruchy v aktivaci CNS vyvolávající vegetativní, hormonální a biochemické reakce

Diagnostika prof. onem. sluchu

- PA, průkaz expozice dlouhodob. nadm. hluku
- Typický klin. nález potvrzený ORL vyš. a audiometrií

Posuzování profesionality

- NZP – osoby mladší 30-ti let při celk. ztrátě sluchu 40% dle Fowlera
- Osoby nad 30 let – hranice zvýšena o 1% na každé 2 roky věku
- Osoby nad 50 let – nad 50% dle Fowlera
- KI a relativní KI pro vstup do rizika hluku: opakované záněty středouší, již existující porucha sluchu, perforace bubínku, porucha rovnováž. aparátu, tinitus, heredodegenerativní sluchová anamnéza, st.p.komoci a zánětu mozku, neurózy, vředová choroba, onemocnění CVS

Ochrana proti hluku na pracovišti

- Snížení hlučnosti zdrojů zvuku (výměna hlučných agregátů, krytování částí vyzařujících způsobujících nadměrný hluk apod.)
- Izolace zvuku, omezení cest šíření hluku (akustické zástěny, pružné uložení strojů...)
- Zlepšení akustických vlastností výrobních hal (akustické obklady stropů, stěn – nákladná, málo účinná)
- Změna organizace práce a technologie výroby (střídání pracovníků na místech s velkou hlučností, povinné přestávky, stanovení přípustného počtu prac. směn...)
- Ochranné pomůcky (chrániče sluchu – zátky, sluchátka, protihlukové přilby)
- Dodržování prevence – u pracovišť nad 85 dB součástí prev. a vstup. prohlídek také audiometrie

Orientační vyšetření zraku

www.zrakprozivot.cz

S V O J E O Č I

P O U Ž Í V Á T E

K A Ž D Ý D E N

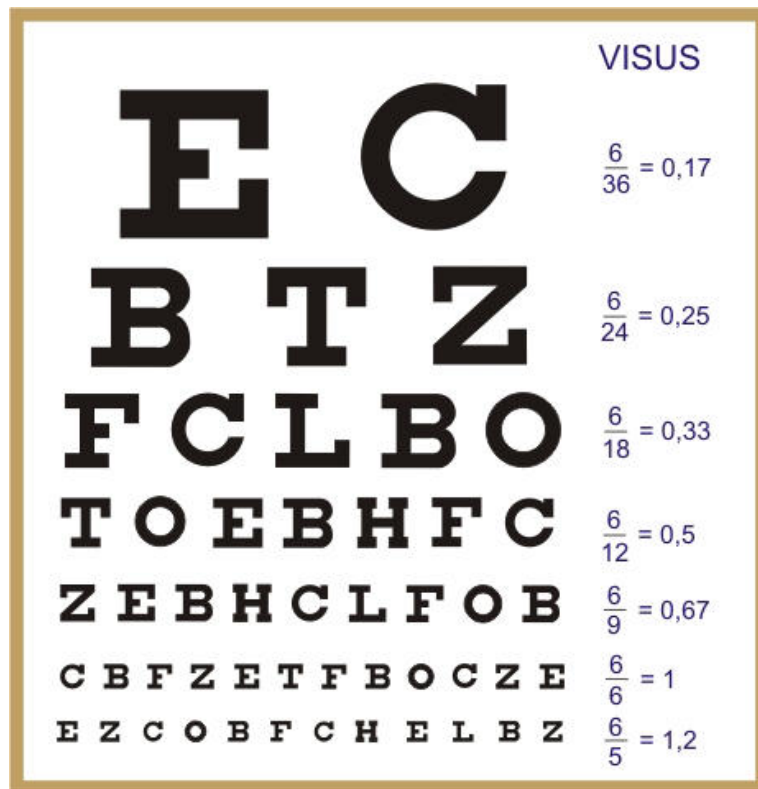
Nechte si je vyšetřit každý rok!

ACUVUE® Eye Health Advisor™ je registrovaná ochranná známka společnosti J&J OODEN FARMACEUTICALS NV. © Johnson & Johnson Vision Care, Inc. (Johnson & Johnson) 2015. 2810

Orientační vyšetření zraku

- Zjištění nekorigované a korigované zrakové ostrosti – rozlišovací schopnost oka, pomocí optotypů (Snellenovy znaky)
- Vyšetření barvocitu (Ishiharovy tabulky, Farnsworth – Munsell 100 HUE test)

<http://www.ekontaktnicocky.cz/testy/test-zrakove-ostrosti/test-zrakove-ostrosti.htm>

Různé druhy optotypů (u vyš. dospělých obvykle čtení písmen) x normalizovaná velikost, jas, kontrast a design znaků
 Monokulární i binokulární hodnocení, nevyš. oko - zakryté

Na boku každého řádku – číslice = vzdálenost, ze které má normálně vidoucí oko příslušný znak přečíst (jednotlivé řádky mají čísla 60, 36, 24, 18, 12, 9, 6 – čte se ze vzd. 6m , nebo 50, 35, 25, 15, 10, 7, 5, 5 – čte se ze vzd. 5m)

Norma zrak. ostrosti u dospělého = 6/6, 5/5

E

МЭ

ШЭМ

ЕЭМШ

МЕМШЭ

ЭШЭЕМШ

МЭШЭМШЕ

T

F U

C N E

V P O Z

T Z E O L

N C U F O V

L O N P V E T

V F C P Z O V N

♥

○ ◡

◻ ⊕ ⊕

◡ ⊕ ○

⊕ ◡ ⊕ ◻

⊕ ⊕ ○ ⊕ ⊕

⊕ ◡ ⊕ ◻ ⊕ ⊕

⊕ ◻ ⊕ ⊕ ◡ ◻

<http://freepages.rootsweb.ancestry.com/~hellmers/test/>

Normální vidění barev u
člověka – trichromatické

(aditivní mísení modré, zelené
a červené)

Ishiharovy barvocitové tabulky

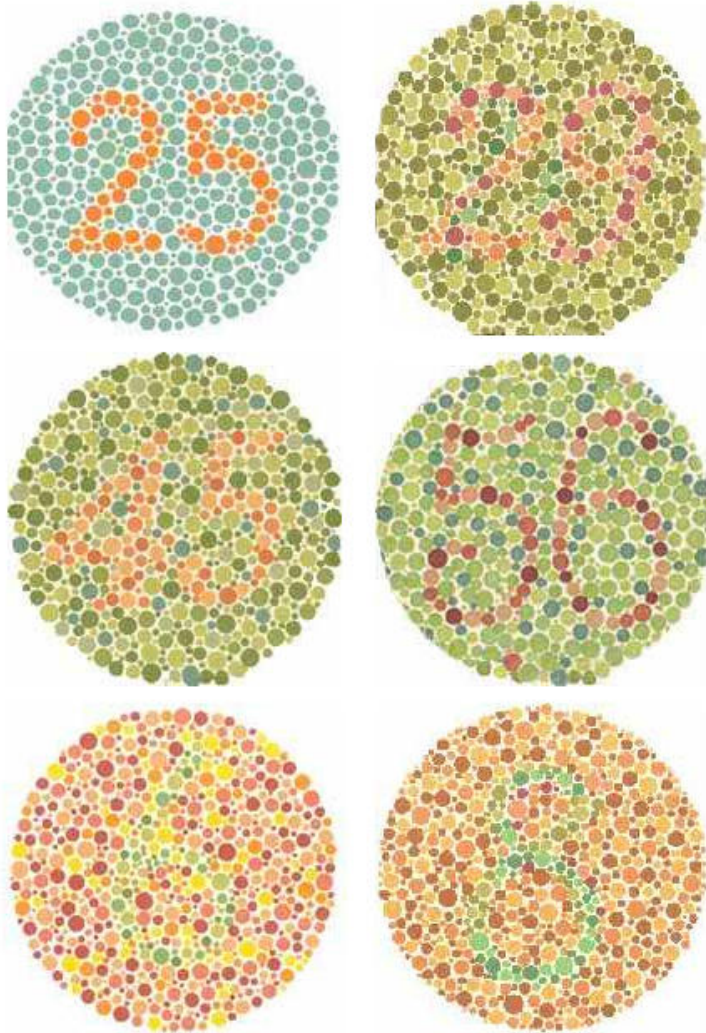

3 principy vyš. pomocí Ishiharových tabulek:

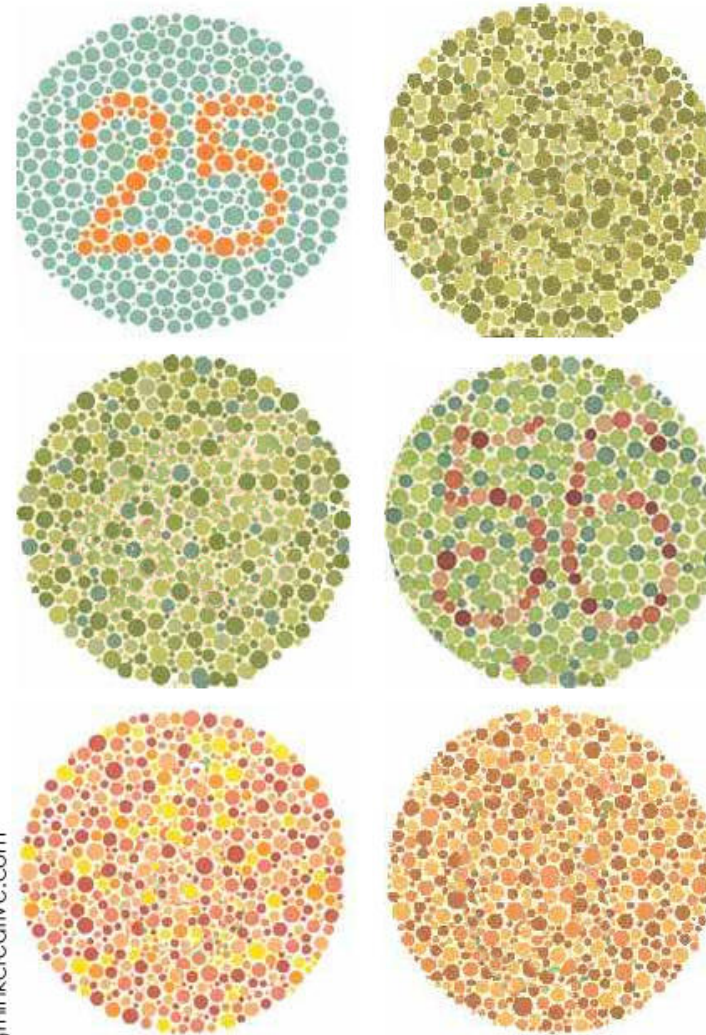
- **Pseudoizochromazie** – na pseudoizochromatických tabulkách se číslice liší od pozadí jenom záměnnou barvou, ne však jasně a tvarem jednotlivých skvrn. Vyšetřovaný, který příslušné barvy zaměňuje, znaky nepřečte
- **Pseudoanizochromazie** – na některých tabulkách je kombinován princip pseudoizochromazie s opačným principem pseudoanizochromazie. Část znaků má totiž jiný jas než pozadí. Vyšetřovaný s poruchou barvocitu se na těchto tabulkách řídí právě tímto rozdílným jasně jednotlivých skvrn, avšak uniká mu ta část znaků, která se liší od pozadí záměnnou barvou a ne jasně, tj. založená na pseudoizochromatickém principu. Proti tomu se normální trichromát zaměřuje především na barevné rozdíly, kdežto rozdíly v jasně nevěnuje pozornost. Při poruše barvocitu tedy vyšetřovaný přečte na tabulce jiný znak než ten, kdo má barvocit normální
- **Výběr barev** – při poruše barvocitu nedovede vyšetřovaný ukázat kroužky stejné barvy, kterou označíme, popř. ukážeme. Lze k tomu použít kteroukoli tabulku

Ishihara Test For Color Blindness

What People With Regular Vision See

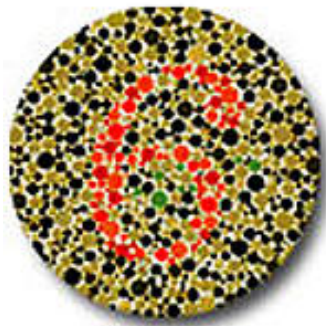

What Red-Green Color Blind People See

rgthinkcreative.com

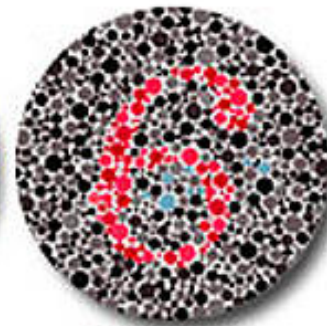
**Normal
Vision**

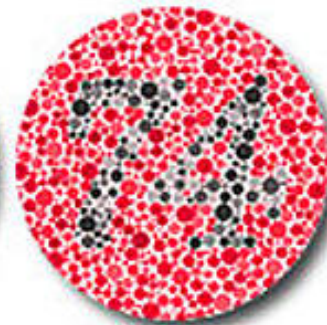
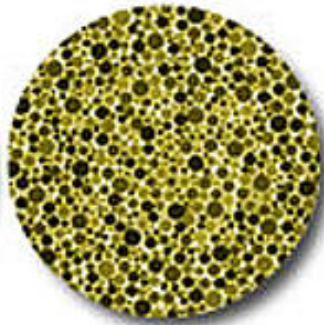
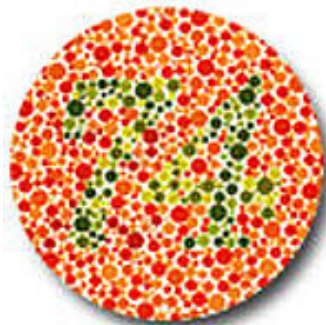
**Protanope
Vision**

**Deuteranope
Vision**

**Tritanope
Vision**

Farnsworth – Munsell 100 Hue Test (FM100)

85 barevných terčů – pac. je skládá tak, aby co nejméně vynechal přírodní barevný kruh

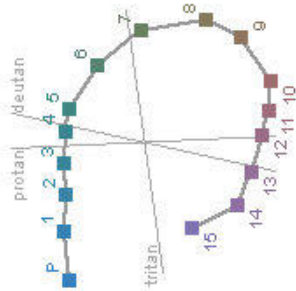
Zkrácené verze testu dostupné např. i pro domácí testování online –

<http://www.color-blindness.com/color-arrangement-test/>

Show me my Results

	Angle	Major	Minor	TES	S-index	C-index
Normal	+62.0	9.2	6.7	11.4	1.38	1.00
Protanopia	+8.8	38.8	6.6	39.4	6.16	4.20
Protanomaly	+28.3	18.0	8.2	20.4	1.97	1.95
Deuteranopia	-7.4	37.9	6.3	38.4	6.19	4.10
Deuteranomaly	-5.8	25.4	9.6	27.5	2.99	2.75
Tritan Defects	-82.8	24.0	6.4	24.9	3.94	2.60

The thick line describes your order of the test plates. People with normal color vision order them in a circle (P, 1, 2, ..., 15). Crossings indicate some form of color blindness.

Parallelsism of crossings to a confusion line (protan, deutan, tritan) is a clue for the type of your color blindness.

Give me more detailed Results

ANGLE	MAJOR	MINOR	TES	S-INDEX	C-INDEX
61.9	9.2	6.7	11.4	1.38	1.00

Find an explanation of the resultset and sample values to compare in the description below.

According to this test result you are **not colorblind**.

slightly moderate strong

Posuzování zdravotní způsobilosti k práci

- Směrnice MZ č. 49/1967 Věstníku MZ
- Řídíme se hlediskem funkčním – stačí-li zjištěné zrak.fce k výkonu zaměstnání, hlediskem preventivním – nezhorší-li výkon zaměstnání zdrav. stav pac.
- Zvýšená opatrnost při zařazování pac. s vadou zraku do oboru s rizikem očních úrazů nebo vysokými nároky na zrak

Ochrana zraku na pracovišti

- Americká Optalmografická Akademie – 90% všech poškození zraku při práci bylo možné předejít použitím vhodného typu ochrany očí
- Zajištění optimálních světelných a teplotních podmínek
- Používání ochranných brýlí a štítů
- Bezpečnostní přestávky, střídání zaměstnanců
- Speciální opatření např. při práci s lasery – nenosit lesklé šperky (náhodné odražení paprsku), pracovat s laserem na nebo pod úroveň pasu, nesměrovat paprsek proti dveřím či oknům

Děkuji za pozornost!

